

درخواست برای پاسخدهی به نظرسنجی کمیسیون اروپا

ترجمه: زهرا نخبه فلاح

هانس هوگوروست (Hans Hoogervorst)، رئیس هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری (IASB) و میشل پرادا (Michel Prada)، رئیس هیئت امنای بنیاد استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRSF)، به مشورتخواهی کمیسیون اروپا درباره بررسی سازگاری^۱ چارچوب اتحادیه اروپا برای گزارشگری شرکتها، واکنش نشان دادند.

کمیسیون اروپا (EC)، در ۲۱ مارس ۲۰۱۸، برای نظرخواهی عمومی، پرسشنامه‌ای منتشر ساخت که در صدد دریافت بازخورد نسبت به چارچوب اتحادیه اروپا برای گزارشگری شرکتها بود که تا ۲۱ ژوئیه ۲۰۱۸، امکان پاسخ به آن وجود داشت.

یکی از مهم‌ترین پرسشهای مطرح‌شده در پرسشنامه بررسی سازگاری، این بود که آیا اتحادیه اروپا باید سازوکاری به‌منظور مجاز کردن ایجاد تغییرها در استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی مورد استفاده در اتحادیه اروپا، ارائه کند؟ این سازوکار به **دستکاری کردن**^۲ معروف است. این موضوع، افزون بر قدرت کنونی اتحادیه اروپا می‌باشد که حق دارد یک استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی یا بخشی از آن را تأیید نکند (که در مواردی نادر استفاده می‌شود) و به **کنار گذاشتن**^۳ معروف است.

البته، تعیین چگونگی وارد کردن استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی به مجموعه الزامهای حسابداری، برعهده هر حوزه گزارشگری است. اما این واقعیت که پرسشنامه به‌صورت مکرر، امکان استفاده از سازوکار دستکاری کردن اتحادیه اروپا در استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را مطرح می‌کند، ما را به دلایلی متحیر کرده است.

اول اینکه بیش از ۲۰ سال، اتحادیه اروپا نیروی محرک اصلی در پشتیبانی از هدف مورد تأیید کشورهای **گروه ۲۰ (G 20)**، یعنی یک مجموعه استانداردهای حسابداری جهانی باکیفیت بوده است. مشخص نیست که چرا اتحادیه اروپا، کنارزدن این هدف را زمانی مطرح کرده است که اتحادیه اروپا به‌درستی نگران استانداردهای اقتصادی جهانی است که به‌طور کلی زیر فشار زیادی قرار دارند. دوم اینکه، اتحادیه اروپا-دوبار در پنج سال اخیر- در تلاش برای دریافت بازخورد نسبت به امکان استفاده از سازوکار دستکاری کردن در فرایند تأیید استانداردها به‌وسیله اتحادیه اروپا بوده است، که هر دو بررسی، درباره چنین تغییری هشدار داده‌اند.

International Accounting Standards Board

بررسی مایستاد (Maystadt) در سال ۲۰۱۳ به این نتیجه دست یافت که سازوکار دستکاری کردن برای ایجاد استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی سازگار شده با اتحادیه اروپا، با ریسکهایی روبه رو است که عبارتند از:

۱- تشویق ایجاد استانداردهای محلی به جای استانداردهای جهانی،

۲- افزایش هزینه سرمایه و گزارشگری برای ناشران اروپایی، و

۳- تشدید فزاینده حمایت جویی برای منافع خصوصی تا آخرین مرحله از آیین تأیید.

در بررسی مایستاد نیز اشاره شد که: "تهیه ویرایش اروپایی استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی ممکن است دارای نتیجه معکوسی در ارتباط با دستیابی به نفوذ بیشتر در هیئت استانداردهای بین المللی حسابداری باشد." طبق نظر نهاد حسابداری اروپا^۴، که پیش از این **فدراسیون حسابداران اروپا (FEE)** نام داشت، به نظر می رسد به کارگیری روش صفرویک یا آری یا خیر برای تأیید استانداردها، ممکن است بازدارندگی قدرتمندتری نسبت به فراهم ساختن امکان تغییر استاندارد به همراه داشته باشد؛ در صورتی که اروپا بتواند آزادانه استانداردها را خود تغییر دهد، هیئت استانداردهای بین المللی حسابداری ممکن است تمایل کمتری نسبت به در نظر گرفتن مسائل اروپا داشته باشد.

ارزیابی کمیسیون اروپا در سال ۲۰۱۵ از یک دهه استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی، نتیجه گیریهای بررسی مایستاد را تأیید کرد: گزارش مایستاد توضیح داد که احتیاط در این زمینه ضروری است و بیشتر ذینفعان از حفظ وضعیت موجود حمایت کرده اند.^۵ مشخص نیست که چه اطلاعات جدیدی بعد از اتمام این دو ارزیابی نمایان شده، که سبب مطرح شدن بحث سازوکار دستکاری کردن به این زودی شده است.

سوم، پرسشنامه ارزیابی سازگاری، به این موضوع اشاره می کند که اتحادیه اروپا، در پذیرش استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی بدون تغییر، از دیگران متمایز است. تجزیه و تحلیل ما نشان می دهد که ۱۴۴ حوزه گزارشگری، استفاده از استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی را برای تمام یا بیشتر شرکتهای پذیرفته شده در بورس الزامی کرده اند. این حوزه های گزارشگری شامل سه چهارم از شرکتهای گروه ۲۰ هستند و ترکیب تولید ناخالص داخلی (GDP) حوزه های گزارشگری که استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی را پذیرفته اند، بیشتر از بخشی است که آن را نپذیرفته اند.

از ۱۴۴ پذیرنده، ۸۷ حوزه گزارشگری هیچ سازوکاری برای تأیید استانداردها ندارند و استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی را به محض انتشار از سوی هیئت استانداردهای بین المللی حسابداری مالی، می پذیرند. دیگر حوزه های گزارشگری، دارای سازوکار تأیید با سطوح مختلف پیچیدگی هستند. فرایند تأیید اتحادیه اروپا، در حال حاضر دقیق ترین آنها است. همانطور که در بررسی مایستاد ذکر شده، این امر اطمینان می بخشد که اتحادیه اروپا در همه سطوح فرایند تدوین استاندارد هیئت استانداردهای بین المللی حسابداری و کمیته ها، بسیار تأثیرگذار است.

بررسی سازگاری، اشاره می کند که چندین حوزه بزرگ گزارشگری، استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی را به طور کامل نپذیرفته اند. این درست است؛ اما نگاه دقیق تر به ایالات متحد، ژاپن، چین و هند، اطلاعات جالبی در مورد میزان و اهمیت استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی بدون تغییر، در این حوزه ها ارائه می دهد.

تنها حوزه گزارشگری اصلی که در حال حاضر هیچ روند تعیین شده ای برای پذیرش استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی ندارد،

International Accounting Standards Board

ایالات متحده است. با این حال، ایالات متحده، اجازه به کارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی بدون تغییر را برای ناشران خارجی در بازارهای آمریکایی می‌دهد. سازوکار دستکاری، به این معنی است که شرکت‌های اروپایی پذیرفته‌شده در بورس‌های ایالات متحده، همانطور که پیش از سال ۲۰۰۷ مطرح بود، مجبور به انجام تعدیلهایی خواهند بود.

شرکت‌های ژاپنی در ژاپن می‌توانند به صورت داوطلبانه استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را کامل و بدون تغییر بپذیرند. آنها همچنین می‌توانند نسخه تغییر یافته و اصلاح شده استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی از سوی ژاپن را نیز انتخاب کنند (مشابه آنچه که در بررسی سازگاری پیشنهاد شده است). در حال حاضر، حتی یک شرکت ژاپنی این گزینه را انتخاب نکرده است که از نسخه تغییر یافته استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی از سوی ژاپن، استفاده کند. در عوض، حدود ۱۷۰ شرکت ژاپنی، که به طور تقریبی ۳۰ درصد از سرمایه‌گذاری بازار ژاپن را تشکیل می‌دهند، استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی بدون تغییر را انتخاب کرده‌اند. سه دلیل اصلی ذکر شده برای استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی بدون تغییر، عبارتند از:

۱- کارایی در مدیریت کسب‌وکار،

۲- افزایش مقایسه‌پذیری با رقبای بین‌المللی، و

۳- تبادل بهتر اطلاعات با سرمایه‌گذاران بین‌المللی.

چین دارای استانداردهای حسابداری محلی است که در اساس با استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی همگرا هستند. چین نسخه‌های بدون تغییر تمام استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی اخیر را پذیرفته و به همگرایی کامل با استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در طول زمان، متعهد شده است. افزون بر این، شرکت‌های چینی نیز که به طور تقریبی ۳۰ درصد کل سرمایه بازار سرزمین اصلی چین را تشکیل می‌دهند، به منظور پذیرش دوگانه در بورس هنگ‌کنگ، صورت‌های مالی را به طور کامل مطابق با استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، تهیه می‌کنند. با آنکه شرکت‌های دارای پذیرش دوگانه نیز دارای اختیار استفاده از استانداردهای حسابداری چین هستند، اکثریت آنها به همان دلایل شرکت‌های ژاپنی از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی استفاده می‌کنند.

هند به تازگی یک نوع محلی از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را با در حدود هفت نوع دستکاری یا کنارگذاری، پذیرفته است. با این حال، مقام‌های هند آگاه هستند که این برخورد، به رسمیت شناختن بین‌المللی استانداردهای هند را محدود می‌کند و از اینرو، هند نیز مانند چین، متعهد به دستیابی به همگرایی کامل در طول زمان شده است.

پرسشنامه بررسی سازگاری نشان می‌دهد که اروپا ممکن است بخواهد سازوکار دستکاری خود را برای رسیدن به یک سطح مشابه با حوزه‌های گزارشگری مانند هند و چین، ارائه دهد. آیا اتحادیه اروپا واقعا می‌خواهد از پذیرش کامل استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی کنار بکشد و به سمتی حرکت کند که این کشورها آن را پایانی ایده‌آل نمی‌بینند؟ شرایطی که شرکت‌ها، تا حد امکان از نسخه محلی و سازگار شده استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، اجتناب می‌کنند؟

در نهایت، همان‌گونه که بررسی ماستاد هشدار می‌دهد، فراهم ساختن امکان تغییر استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در فرایند تأیید اتحادیه اروپا، شرایط را برای بروز مشکلات پی‌درپی، با پیامدهای درخور توجه برای شرکت‌ها، سرمایه‌گذاران و تدوین‌کنندگان مقررات اتحادیه اروپا، فراهم می‌سازد.

همچنین، در این راستا مهم است به این نکته اشاره شود که پرسشنامه ارزیابی سازگاری، امکان اضافه کردن دو معیار جدید به فرایند

International Accounting Standards Board

تأیید اتحادیه اروپا با نام «سرمایه گذاری درازمدت» و «پایداری» را مطرح می‌سازد. در حالی که ما تلاش‌های اتحادیه اروپا برای دستیابی به چنین هدف‌هایی را تحسین می‌کنیم، اما آثار احتمالی استانداردهای حسابداری نباید بیشتر از میزان واقعی برآورد شود؛ زیرا حسابداری در درجه اول ابزاری برای ارائه واقعیت اقتصادی به صورت منصفانه، تا حد امکان است. ترویج سرمایه‌گذاری درازمدت، نیازمند ابزار بنیادی مانند مدیریت دارایی و بدهی کافی و دسترسی به منابع کافی از حقوق مالکانه و بدهی‌های درازمدت است.

افزون بر این، معیارهایی مانند پایداری و تأمین مالی درازمدت به اندازه کافی مبهم است که مشروعیت برای تلاش‌های حمایت‌جویانه فراهم کند. اگر اتحادیه اروپا یک چارچوب مفهومی اروپایی را به میان آورد، ایده‌ای که در پرسشنامه آزمون شده است، دور شدن از هنجارهای بین‌المللی به تقرب تضمین می‌شود.

باز هم به طور کامل موافقیم که اختیار با اتحادیه اروپا است که استانداردهای حسابداری را به صورتی تدوین کند که خود مناسب می‌بیند؛ اما بر این باوریم که ارائه سازوکار دستکاری در استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، راه‌حلی است که به روش‌های گوناگون، مسئله‌ساز است. شواهد قانع‌کننده‌ای وجود ندارد که نشان دهد چرا این امر ضروری است؛ در حالی که این هزینه برای شرکت‌های اتحادیه اروپا- مطرح کردن چنین تغییرهای حسابداری به بازارهای سرمایه اروپا- بدون شک از مزایا فراتر خواهد رفت که این، متضاد چیزی است که پروژه اتحادیه اروپا در صدد دستیابی به آن است. ما به تأکید از اعضا می‌خواهیم که به پرسشنامه پاسخ دهند.

هانس هوگروست

رئیس هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری

میشل پرادا

رئیس هیئت امنای بنیاد استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی

پانوشتها:

- 1- Fitness Check
- 2- Carve-ins
- 3- Carve-outs
- 4- Accountancy Europe

منبع:

IASB and IFRS Foundation Chairmen Urge Constituents to Respond to European Commission Consultation, www.ifrs.org, 2018